

อัตลักษณ์รวมกลุ่ม ของสมาชิก “เพจน้องง” ในฐานะญาณวิทยาควีียร์

ติณณภพ สีนสมบุรณ์ทอง

มหาบัณฑิตสาขาการพัฒนาศึกษา

วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน (LSE)

บทความนี้ปรับปรุงและดัดแปลงจากบทความนำเสนอในการประชุมนานาชาติด้านไทยศึกษาครั้งที่ 13 (The 13th International Conference on Thai Studies) เรื่อง “Politics of ‘Page-Nongng’”. Politics of Nonsense: De-formalisation, Subaltern Space, Collective Identity” (Sinsomboonthong 2017) ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์มิ่ง ปัญหา สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำหรับคำแนะนำและความสนับสนุนในการปรับปรุงเนื้อหาของบทความที่ใช้ในการนำเสนอครั้งนั้น.

วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา 36(2): กรกฎาคม - ธันวาคม 2560

บทความ

collective identity of “page-nongng” as queer epistemology

Tinnaphop Sinsomboonthong

MSc in Development Studies,
London School of Economics and Political Science (LSE)

contact: tinnaphopsins [at] hotmail [dot] co [dot] th

บทความนี้พิจารณา “เพจน้อง” / “เพจน้องง” (เพจน้อง) เฟซบุ๊กที่เน้นการนำเสนอข้อความที่สื่อให้เห็นถึงความตลกขบขัน ความไร้สาระ ความหยาบคาย และความไม่ถูกต้องทางการเมือง ในฐานะ ‘ญาณวิทยาเควียร์’ โดยมุ่งทำความเข้าใจผ่านองค์ประกอบหลักของอัตลักษณ์รวมกลุ่มของสมาชิกของเพจดังกล่าว 3 ประการ ได้แก่ *ประการแรก* นัยทางสังคมของการนำเสนอ “ศาสนาน้องง” (ศาสนาน้อง) ต่อการให้คุณค่ากับพุทธศาสนาในสังคมไทยร่วมสมัย *ประการที่สอง* “พาสาทิพย์” (ภาษาทิพย์) ในฐานะรูปแบบของการท้าทายขนบการเขียนและการสะกดคำในภาษาไทย และ*ประการที่สาม* ปรากฏการณ์ “ผัวเพจ” รูปแบบหนึ่งของการทำให้ผู้ชายกลายเป็นวัตถุทางเพศ อันนำมาซึ่งการตั้งคำถามกับอคติทางวัฒนธรรมต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ และสุดท้าย ผู้เขียนเสนอว่าการใช้ทฤษฎีเควียร์ทำความเข้าใจปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบทั้งสามประการนี้ อาจเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ช่วยเปิดประเด็นท้าทายขนบทางวิชาการในสังคมไทยได้

คำสำคัญ: อัตลักษณ์รวมกลุ่ม, ญาณวิทยาเควียร์, เพจน้องง, เพศวิถี

บทคัดย่อ

ABSTRACT

This article considers “Page-Nong” / “Page-Nongng”, a Facebook page well known for its comical, nonsense, vulgar, and politically incorrect messages, as a form of “queer epistemology”. The discussion focuses on three main components of the collective identity among those who “like” the Page: 1) the representation of “Satsana-Nongng” (Nongng religion) and its challenge to institutionalised Buddhism in contemporary Thai society; 2) the use of “Pasa-Thip” (divine language) against conventional writing and orthography of Thai language; and 3) the “Phua-Page” (husband of the Page’s admin and likers), an example of male objectification which poses questions to cultural bias against queer culture. Finally, the author proposes that, by employing queer theory to explain social relations embedded in these three main components might as well exemplify a challenging task to Thai academic tradition.

keywords: collective identity, queer epistemology, Page-Nongng, sexuality

“น้อง” เป็นคำไทยคำหนึ่งซึ่งมักถูกใช้ทั้งในฐานะคำนามและคำสรรพนามอยู่บ่อยครั้งในชีวิตประจำวันของคนไทย ในปัจจุบัน คำดังกล่าวถูกใช้เรียกขานสิ่งต่างๆ มากมายนอกเหนือไปจากมนุษย์ อาทิ สัตว์เลี้ยง ตุ๊กตา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเอ็นดู พร้อมๆ กันกับการสร้างลำดับชั้นของความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง อันประกอบด้วยผู้ที่แสดงความเอ็นดูและผู้ที่ได้รับความเอ็นดู และคำว่า “น้อง” ได้ถูกนำมาใช้เป็นชื่อของเพจเฟซบุ๊กที่เปิดตัวเป็นครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ก่อนที่จะจำเป็นต้องเปลี่ยนเป็นชื่อ “เพจน้อง” ในภายหลัง ดังรายละเอียดที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

เพจเฟซบุ๊กเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่วัยรุ่นไทยในฐานะพื้นที่ของการพักผ่อนหย่อนใจในโลกดิจิทัล ซึ่งสมาชิกของเพจสามารถร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความชอบ และความสนใจร่วมกัน การพักผ่อนหย่อนใจในโลกดิจิทัลนำมาซึ่ง “ทั้งวิธีการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลในเชิงการสื่อสารและพื้นที่สำหรับการทำให้ปฏิสัมพันธ์ต่างๆ กลายเป็นเครื่องมือ” (Spracklen 2015, 94)

จากการสำรวจเนื้อหาของ “เพจน้อง” / “เพจน้อง” และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้จัดการของเพจ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “แอดมินเพจ”) ทั้งสองท่าน และหนึ่งในสมาชิกที่แสดงบทบาทเป็น “ผัวเพจ” ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2560 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560¹ พบว่าในภาพรวม เพจดังกล่าวมุ่งเน้นหยิบยกประเด็นทางสังคมและการเมืองร่วมสมัย โฆษณา ละคร ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ และคลิปวิดีโอหรืออินเทอร์เนตมีม (internet meme) ต่างๆ มาร้อยเรียงเรื่องราวและล้อเลียนเพื่อสื่อให้เห็นถึงความตลกขบขัน ความไร้สาระ ความหยาบคาย และความไม่ถูกต้องทางการเมือง (political incorrectness)² เพจดังกล่าวจึงได้รับการตอบรับจากสมาชิกของเพจและผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกของเพจอยู่บ่อยครั้ง

¹ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณมติพร ลีตระกูล และ คุณพลากร สมมิตรพัย แอดมินเพจน้อง/เพจน้อง และคุณประภัสร์ ปัญญาฉัตรพร ผู้ซึ่งผู้เขียนรู้จักเป็นครั้งแรกในนาม “ผัวเพจ” สำหรับการให้ข้อมูลประกอบการศึกษาในครั้งนี้.

² ผู้เขียนเลือกใช้คำดังกล่าวเพื่อสื่อถึงการแสดงออกเชิงภาษาบนพื้นฐานของการให้คุณค่าเชิงศีลธรรมที่ตรงกันข้ามกับ “ความถูกต้องทางการเมือง” (political correctness) ซึ่ง พจนานุกรมออนไลน์ฉบับอ็อกซ์ฟอร์ด ได้ให้นิยามว่าหมายถึง การหลีกเลี่ยงการแสดงออกในรูปแบบต่างๆ หรือการกระทำที่อาจถูกรับรู้ในฐานะการกีดกัน การทำให้อีกฝ่ายเป็นชายขอบ หรือการดูถูกเหยียดหยามกลุ่มคนซึ่งมีความด้อยทางสังคมหรือถูกเลือกปฏิบัติ.

ทั้งที่ปรากฏในรูปของการกดไลค์ การแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วยและขัดแย้ง และการแชร์ข้อความต่างๆ เพื่อร่วมขำขัน เห็นพ้อง หรือแม้กระทั่งวิพากษ์วิจารณ์ข้อความต่างๆ ของเพจดังกล่าว

เพจดังกล่าวได้แปลงสภาพจาก “เพจน้อง” มาสู่ “เพจน้องง” หลังจากที่เพจได้มีการโพสต์ข้อความล้อเลียนอันเต็มไปด้วยความไม่ถูกต้องทางการเมืองจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ร้องเรียนจนกระทั่งเพจดังกล่าวถูกระงับการแสดงผลเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2559 อย่างไรก็ตาม ผู้จัดการของเพจได้เปิดเพจเฟซบุ๊กขึ้นใหม่ทดแทนในนาม “เพจน้องง” โดยเพิ่มอักษร ง หนึ่งตัว เพื่อรักษาความเชื่อมโยงกับชื่อและแนวทางการนำเสนอเนื้อหาเดิมของเพจ โดยมีจำนวนผู้ติดตามกว่า 30,000 ราย ภายในเวลาเพียง 24 ชั่วโมง และเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งมีจำนวนผู้ติดตามกว่า 223,842 ราย ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ในขณะเดียวกันก็ได้เปิดบัญชีผู้ใช้งานทวิตเตอร์ (Twitter) โดยใช้ชื่อว่า “นั้่น้องงนะ” (@nenongna) ณ วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2559 โดยมีผู้ติดตามเริ่มต้นจำนวน 1,173 ราย พร้อมทั้งโพสต์ข้อความใน “เพจน้องง” เพื่อเชิญชวนให้สมาชิกเพจเดิมได้ติดตามเพิ่มมากขึ้น เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2559 ดังนี้ “อวตารกายเนื้อลงสู่อีกโลก น้องภาพภพที่ 2 ปรางปรามมาร ลูยุคพระศรีอาน ยุคของเหล่าเทพ ต้องปากกัตดินถีบดินลง ต่อสู้ กับมารทั้งหลาย ข้าพเจ้า จะ ใช้พลังมนุ กำหราบพวก มิราจ กล้วยกล้าม ไบมอปลาย ให้เด็ดขาด” (อวตารกายเนื้อลงสู่อีกโลก น้องภาพภพที่ 2 ปางปรามมาร ลูยุคพระศรีอารย์ ยุคของเหล่าเทพ ต้องปากกัตดินถีบดินลงต่อสู้กับมารทั้งหลาย ข้าพเจ้าจะใช้พลังญูกำราบพวกมิราจ กล้วยกล้าม ไบ(เช็กซวล)(ซัน)มัยมปลาย ให้เด็ดขาด)

บทความนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์รวมกลุ่มของสมาชิก “เพจน้องง” ซึ่งเป็นเพจเฟซบุ๊กที่ได้รับการกล่าวขานถึงบ่อยครั้งทั้งจากผู้สนับสนุนและผู้ต่อต้าน ทั้งนี้ ความตลกขบขัน ความไร้สาระ ความหยาบคาย และความไม่ถูกต้องทางการเมืองของเพจดังกล่าวนำมาซึ่งการประกอบสร้างอัตลักษณ์รวมกลุ่มขึ้น ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก การสถาปนาจักรวาลวิทยาและเรื่องราวกึ่งล้อเลียนในนามของ “ศาสนาน้องง” (ศาสนาน้อง) ซึ่งเป็นผลของการรวบรวมกลุ่มความเชื่อและลัทธิต่างๆ ในสังคมไทยร่วมสมัย และการใช้จินตนาการเติมแต่งให้เกิดเป็นเรื่องราวและ “จักรวาล” ของเพจขึ้นมา และ

เรียกขานสิ่งนี้เป็นเหมือนศาสนาหรือเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของสมาชิกของเพงทั้งหลาย *ประการที่สอง* การใช้ “พาสาติพย์” (ภาษาทิพย์) หรือการเจตนาสะกดคำในภาษาไทยผิดไวยากรณ์อันเป็นรูปแบบการเขียนที่ได้รับการพัฒนามาจากการใช้ “ภีษสก็อยป์” (ภาษาสก็อยป์) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาร่วมสมัยที่มุ่งท้าทายขนบการเขียนและการสะกดคำตามมาตรฐานหลักภาษาไทยของราชบัณฑิตยสถาน และ *ประการสุดท้าย* การเกี้ยวพาราสี ล้อเลียน หรือหยอกล้อสมาชิกกลุ่มย่อยที่ถูกขนานนามว่า “ผัวเพง” ซึ่งเป็นกลุ่มสมาชิกเพศชายหน้าตาดีและ/หรือหุ่นดี ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศสรีระ เพศภาวะ และ/หรือเพศวิถี

ญาณวิทยาควีร์คืออะไร

จากองค์ประกอบทั้งสามที่กล่าวถึงข้างต้น บทความนี้ต้องการศึกษาว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ทั้งสามองค์ประกอบนี้ต่อสังคมไทยภายนอกพื้นที่ของเพงมีลักษณะเป็นอย่างไร และทั้งสามองค์ประกอบนี้สามารถทำความเข้าใจผ่านทฤษฎีควีร์ได้อย่างไร

ทฤษฎีควีร์ (queer theory) ถือกำเนิดขึ้นช่วงต้นทศวรรษ 1990 (Eng et al. 2005) แต่เดิมคำว่า “ควีร์” เป็นคำนามและคำคุณศัพท์ที่ใช้เหยียดหยามคนกลุ่มดังกล่าว หากแต่ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองและแวดวงวิชาการได้ท้าทายอคติ การเหยียดหยาม และการเลือกปฏิบัติที่สังคมส่วนกลางกระทำต่อตนโดยการนำเอาคำดังกล่าวมาใช้เรียกขานกลุ่มของตน แสดงให้เห็นถึงพลังในการต่อต้านทางวัฒนธรรมด้วยการฉวยใช้คำศัพท์คำเดียวกันนั้น ถอดรื้อความหมายชุดเดิมและสถาปนาความหมายในมิติตรงกันข้ามเข้าไปในคำศัพท์ดังกล่าวจนนำมาสู่กระบวนการสร้างความหมายเชิงขัดขึ้น การใช้คำว่าควีร์ในปัจจุบัน จึงสะท้อนให้เห็นมากไปกว่าแค่อัตลักษณ์ทางสังคมเพียงลำพัง หากแต่ยังหมายรวมถึงอุดมการณ์และการเมืองเรื่องเพศวิถีด้วย

ควีร์ถือกำเนิดในฐานะความต่อเนื่องและความไม่ต่อเนื่องของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้านสิทธิเพื่อความเท่าเทียมในกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (หรือ “ขบวนการ LGBT”) ซึ่งรวมถึงเลสเบี้ยน (lesbian) เกย์ (gay) รักร่วมสองเพศ (bisexual) และคนข้ามเพศ (transgender/ transsexual) ควีร์เป็นผลสืบเนื่องจากการต่อสู้ของ

ขบวนการ LGBT ที่ความหมายของคำศัพท์ดังกล่าวถูกแย้งซึ่งมาจากการใช้ในวาทกรรมเกลียดกลัวคนรักร่วมเพศ (homophobic discourse) แต่ในขณะเดียวกัน เครียร์ก็มีจุดยืนที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับขบวนการ LGBT เนื่องจากทฤษฎีเครียร์ได้รับอิทธิพลจากหลังโครงสร้างนิยม (poststructuralism) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ปฏิเสธสารัตถะและขั้วเน้น “ความหลากหลาย” (différance) ซึ่งหมายถึงการเลื่อนไหลของความหมายสัญลักษณ์ (signified) ที่ไม่ได้ผูกติดไว้อย่างสมบูรณ์กับรูปสัญลักษณ์ (signifier) (อภิญา เฟื่องฟูสกุล 2546, 185 อ้างใน สุภางค์ จันทวานิช 2552, 237) ในขณะที่เกย์และเลสเบียนศึกษา (gay and lesbian studies) ยังคงมุ่งเน้นศึกษาสารัตถะของอัตลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศ (homosexuality) และให้ความสนใจกับการต่อสู้ทางการเมืองเชิงเพศภาวะและเพศวิถีกับโครงสร้างทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรมเป็นหลัก

ในปัจจุบัน ขอบเขตและความชัดเจนของนิยามของคำว่าเครียร์ยังคงเป็นที่ถกเถียงอย่างกว้างขวาง เนื่องด้วยนักทฤษฎีเครียร์ยังคงตั้งใจที่จะเปิดพื้นที่ของความหมายที่คลุมเครือและเปิดกว้างไว้รองรับความเป็นไปได้อื่นๆ ที่อยู่นอกเหนือขบวนการ LGBT ทั้งนี้ จูดิธ บัตเลอร์ (Judith Butler) นักทฤษฎีเครียร์คนสำคัญได้นำเสนอว่า แท้ที่จริงแล้ว เครียร์จำเป็นต้อง “ยืนยันความเป็นไปได้ในการที่จะปล่อยตัวมันเองให้ถูกปราบปรามโดยผู้ซึ่งถูกกีดกันออกจากคำศัพท์ดังกล่าว แต่เป็นผู้ซึ่งคาดหวังที่จะถูกนำเสนออย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยคำศัพท์ดังกล่าว....” (Butler 1993, 21)

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของทฤษฎีเครียร์ คือการทำทลายสารัตถะทางเพศภาวะและเพศวิถีที่ผูกติดอยู่กับบรรทัดฐานแบบรักร่วมเพศและรักต่างเพศ ที่ได้รับอำนาจและความชอบธรรมจากองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่อธิบายเรื่องเพศของมนุษย์ หรือที่มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) เรียกว่า “เพศวิทยา” (scientia sexualis) (Spargo 1999, 14-16) ดังที่สะท้อนให้เห็นในข้อเสนอของนฤพนธ์ ดัวงวิเศษ ที่กล่าวว่า “การสร้างความรู้และความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ สังคม และวัฒนธรรม เกิดจากกระบวนการที่อ้างอิงความรู้เรื่องเพศแทบทั้งสิ้น แนวคิดทฤษฎีที่ใช้อธิบายสังคมจึงล้วนเต็มไปด้วยท่าทีที่มนุษย์มีต่อเพศในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง” (นฤพนธ์ ดัวงวิเศษ 2558) และงานศึกษาก่อนหน้านี้ของผู้เขียนซึ่งเสนอว่าภารกิจหลักของเครียร์คือการท้าทายโครงสร้างทางความคิดและโครงสร้างทางสังคมแบบ

ปีตาธิปไตยที่เข้าควบคุมเพศภาวะและเพศวิถีในนามของระเบียบวินัย ความเหมาะสม และความ “ปกติ” ในขณะเดียวกันก็สร้างความไร้ระเบียบวินัย ความไม่เหมาะสม ความ “ผิดปกติ” และความเป็นอื่นให้เป็นคู่ตรงข้ามที่ด้อยกว่า (ดิณณภพ สันสมบุญทอง 2557, 74) ทั้งนี้ การใช้คำว่า “ควีรย์” ในฐานะคำกริยา ซึ่งหมายถึง “การสั่นคลอนสมมติฐานว่าด้วยการเป็นและการกระทำที่ถูกแบ่งแยกเพศและเกี่ยวกับเรื่องเพศ” (Spargo 1999, 40) สะท้อนให้เห็นว่า สมมติฐานของความรู้ที่มักได้รับการอธิบายผ่านกรอบวิทยาศาสตร์ที่จำแนกคู่ตรงข้ามในแง่เพศภาวะและเพศวิถีซึ่งผูกติดไว้ด้วยเพศสรีระภายใต้กรอบคิดแบบคู่ตรงข้ามที่มีอำนาจและสถานะไม่เท่าเทียมกัน อันได้แก่ ธรรมชาติ-อธรรมชาติ สิ่งปกติ-ผิดปกติ และเหมาะสม-ไม่เหมาะสม แท้ที่จริงแล้วเป็นสิ่งที่สามารถท้าทายได้

การใช้ควีรย์ในฐานะคำกริยาจึงสะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้ทางการเมืองในระดับองค์ความรู้ ที่ซึ่งเพศภาวะและเพศวิถีถูกจำกัดการอธิบายเอาไว้ด้วยความเป็นเหตุเป็นผล องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเพศสรีระ (Spargo 1999, 47) โดยทั้งสามองค์ประกอบนี้มีส่วนที่สำคัญต่อการสถาปนาอำนาจและมาตรฐานของความรู้ขึ้นมา กล่าวคือ สิ่งใดจะนับได้ว่าเป็นความรู้ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ความรู้เกี่ยวกับเพศ) ก็ขึ้นอยู่กับว่าสิ่งนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีที่เป็นเหตุเป็นผล องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และความเชื่อมโยงระหว่างมิติทางสังคมวัฒนธรรมกับมิติทางกายภาพของร่างกายมนุษย์หรือไม่ สิ่งที่เราเรียกว่า “ญาณวิทยาควีรย์” (queer epistemology) จึงสะท้อนให้เห็นถึงการสั่นคลอนและถอดรื้อความเป็นเหตุเป็นผลและความเป็นวิทยาศาสตร์ตามขนบปฏิฐานนิยม และปฏิเสธการจำกัดความเป็นไปได้ของความหมายสำคัญของเพศภาวะ เพศวิถี และเพศสรีระ ที่ไม่ผูกติดไว้กับรูปสัญลักษณ์ของกันและกัน

เมื่อพิจารณาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ควีรย์ในฐานะคำกริยาในสังคมไทยจะพบว่าญาณวิทยาควีรย์ในงานของนฤพนธ์ ด้วงวิเศษ ที่มองว่าวรรณกรรมมานุษยวิทยาไทยโดยส่วนมากยังคงมองข้ามกระบวนการที่บรรทัดฐานทางเพศภาวะและอคติทางเพศมีอิทธิพลต่อการก่อรูปของแนวคิดทฤษฎีหนึ่งๆ (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ 2558) และข้อเขียนของวิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์ ที่วิพากษ์ “เงื่อนไขทางวิชาการ” ที่มุ่งผลิตซ้ำอำนาจปีตาธิปไตยภายใต้ “ความเป็นกลางทางวิชาการ” และภาษาทางวิชาการที่เป็นเหตุเป็นผล (วิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์

2546, 5-6) มีความสอดคล้องกันกับการใช้เครือข่ายในฐานะคำกริยาในบทความนี้ ดังนั้น ความเป็นวิทยาศาสตร์ในสังคมศาสตร์ไทย จึงควรถูกวิพากษ์และท้าทายโดยเครือข่ายในฐานะ คำกริยา เพื่อเปิดเผยให้เห็นถึงความแยบยลของความเป็นชายที่ซุกซ่อนไว้ภายในและลดทอน ความศักดิ์สิทธิ์ของสารัตถะวิทยาศาสตร์ในสังคมศาสตร์ไทย

ท่ามกลางเพจเฟซบุ๊กที่เป็นที่นิยมในหมู่ผู้มีความหลากหลายทางเพศมากมาย อาทิ “เพจดูออกเลยหรอคะ” (เพจล้อเลียนประเด็นทางการเมืองร่วมสมัยของไทย โดยใช้ ภาพประกอบจากภาพยนตร์เรื่อง *Mean Girl* (2004)) “เพจนี้หรือดิสนีย์” (เพจล้อเลียน ภาพยนตร์การ์ตูนในเครือวอลต์ ดิสนีย์ โดยใช้ข้อความหยาบคายและเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ ในภาพประกอบจากภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องต่างๆ) “เพจแดก” (เพจแนะนำร้านอาหารที่ใช้ ภาษาหยาบคายและมีเนื้อหาเปรียบเปรยเรื่องอาหารกับเรื่องเพศ) “เพจพระนพดล สิริวิไล” (เพจล้อเลียนวัดพระธรรมกายโดยใช้ภาษาหยาบคายและเนื้อหาเกี่ยวกับเพศและความสัมพันธ์ทางเพศ) ฯลฯ สิ่งที่ทำให้ “เพจน้องง” แตกต่างไปจากเพจอื่นๆ ที่ใช้ภาษาหยาบคาย และมีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศนั้น ได้แก่ *ประการแรก* การใช้ภาษาและเนื้อหาในลักษณะเดียวกัน กับเพจอื่นๆ ของ “เพจน้องง” มีความเข้มข้นและมีส่วนสำคัญต่อกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ รวมกลุ่ม ทั้งการสร้างจักรวาลวิทยาใน “ศาสนาน้องง” การสื่อสารด้วย “พาสาทิพย์” และการสร้างอัตลักษณ์ของสมาชิกกลุ่มย่อยต่างๆ ทั้ง “น้องเจียน” (“Nong-ian”) และ “ผัวเพจ” และ *ประการที่สอง* ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแอดมินเพจกับ “น้องเจียน” ใน “เพจน้องง” แตกต่าง จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างแอดมินเพจกับลูกเพจในเพจอื่นๆ ทั้งในแง่อุดมการณ์ที่อยู่เบื้องหลัง ปฏิสัมพันธ์ ในแง่ทิศทางของอำนาจที่ใช้ในการกำหนดความหมายที่ไม่ได้มีลักษณะเป็น แนวตั้ง (ไม่ได้เกิดขึ้นจากแอดมินสู่ลูกเพจทางเดียวเสมอ) และในแง่การนิยามความหมาย ที่เต็มไปด้วยความลักลั่นและคลุมเครือ

ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงมุ่งใช้เครือข่ายในฐานะคำกริยาเพื่อทำความเข้าใจความไม่เป็นเหตุ เป็นผลของ “เพจน้องง” ใน 3 คุณลักษณะสำคัญ อันได้แก่ อัตลักษณ์รวมกลุ่มเชิงล้อเลียน ที่เรียกว่า “ศาสนาน้องง” ความเป็นขอบต่อชนบทการเขียนและการสะกดคำไทยในนามของ “พาสาทิพย์” และปรากฏการณ์ “ผัวเพจ” ซึ่งถูกมองว่าเรื่องตลกขบขัน ไร้สาระ ไม่เป็นเหตุ เป็นผล หยาบคาย และไม่ถูกต้องทางการเมือง

“สาสนาน้องง” ความอดทนอดกลั้น และ ความลักลั่น ของความเป็นสมัยใหม่ในสังคมไทย

อัตลักษณ์รวมกลุ่มของ “เพจน้องง” ถูกประกอบสร้างขึ้นจากพื้นฐานของการคำนึงถึงความเหมือนกันและคุณลักษณะบางประการที่สมาชิกทั้งหลายมีส่วนร่วม แต่ในขณะเดียวกันก็ถูกประกอบสร้างขึ้นจากพื้นฐานของความสามารถในการ “กีดกัน จำแนก ทำให้กลายเป็นสิ่งที่ ‘อยู่ข้างนอก’ และละเว้นไว้” (Hall 1996, 5) กล่าวคือ “เพจน้องง” ได้สร้างและดำรงรักษาอัตลักษณ์ของตนด้วยความลักลั่นระหว่างการนับรวมและการกีดกัน ซึ่งพ้องกับทัศนะของ ไดอาน่า ฟัสส์ (Diana Fuss) ผู้ซึ่งต่อยอดความคิดของฌาคส์ แดร์ริดา (Jacques Derrida) โดยเสนอว่า “อัตลักษณ์มักได้มาด้วยราคาของการกีดกันผู้อื่น การชมหรือการปฏิเสธสิ่งที่ไม่ใช่อัตลักษณ์” (Fuss 1990, 102-103 อ้างถึงใน Seidman 1993, 130) การดำรงอยู่ของสมาชิกของเพจจึงมีชีวิตอยู่ได้ด้วยราคาของการจำแนกและกีดกันสิ่งที่ไม่ใช่อัตลักษณ์ของ “เพจน้องง” ข้างนอกพื้นที่เพจ ทั้งที่เป็นผลมาจากกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของ “เพจน้องง” ภายในเพจ (โดยแอดมินเพจและสมาชิกของเพจ) และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์อื่นใดที่ไม่ใช่ของ “เพจน้องง” ภายนอกเพจ (โดยบุคคลทั่วไปที่ไม่สังกัดตนเองในสมาชิกภาพของ “เพจน้องง”)

ในขณะที่บุคคลทั่วไปที่ไม่สังกัดตนเองในสมาชิกภาพของเพจดังกล่าวอาจพยายามจำแนก กีดกัน และแบ่งแยกอัตลักษณ์ของพวกเขาตนให้แตกต่างไปจากอัตลักษณ์ของ “เพจน้องง” การเป็นสมาชิกของเพจสามารถกระทำได้ด้วยการน้อมรับสารัตถะความเป็น “น้องง” ที่ถูกนิยามอย่างหลวมๆ และเต็มไปด้วยความคลุมเครือเข้ามาสู่ความตระหนักรู้ และในขณะเดียวกัน ก็จำเป็นจะต้องแสดงออกอย่างเปิดเผยว่ามีความเข้าใจในความหมายของความเป็น “น้องง” เพื่อตอบสนองการรับรู้ของสมาชิกรายอื่น อันนำไปสู่การได้รับการยอมรับว่าเป็นสมาชิกของเพจนี้ กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ในระดับบุคคลของ “เพจน้องง” จึงเกิดจากการรับรู้ซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในเพจอันเป็นผลสืบเนื่องโดยตรงมาจากปฏิสัมพันธ์และความหมายที่สมาชิกต่างก็มีส่วนร่วมในการนิยาม (อย่างคลุมเครือ)

เราอาจพิจารณา “เพจน้อง” ในฐานะวัฒนธรรมสมัยนิยมตามนิยามของเจสัน ดิทท์เมอร์ (Jason Dittmer) ซึ่งอธิบายว่าวัฒนธรรมสมัยนิยมเป็นวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงสิทธิอำนาจทางวัฒนธรรม (cultural authority) จากผู้ซึ่งควบคุมและครอบครองการเข้าถึงวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยวิธีการในแบบของตนเอง (Dittmer 2010, 24) วัฒนธรรมสมัยนิยมจึงเป็นวัฒนธรรมที่มีนัยของการต่อต้านขัดขืนวัฒนธรรมส่วนกลางหรือวัฒนธรรมหลัก อันเป็นนิยามที่ตรงกันข้ามกับนิยามของวัฒนธรรมสมัยนิยมในมุมมองของเทอดอร์ ออดอร์โน (Theodor Adorno) และแมกซ์ ฮอร์กไฮเมอร์ (Max Horkheimer) ที่ถือเป็นการครอบงำทางวัฒนธรรมรูปแบบใหม่อันเป็นผลผลิตของอุตสาหกรรมวัฒนธรรม (cultural industry) ที่มุ่งปิดกั้นความตระหนักรู้ของมวลชนต่อการสร้างสภาวะแปลกแยก (alienation) และการทำให้เป็นรอง (subordination) ในทางเศรษฐกิจที่มวลชนเผชิญในชีวิตประจำวันภายใต้การควบคุมของชนชั้นนำ (Adorno and Horkheimer 1979 อ้างถึงใน Dittmer 2010, 28)

เมื่อพิจารณา “เพจน้อง” ในฐานะชุมชนวัฒนธรรมที่ใช้ระบบภาษาและสัญลักษณ์เดียวกัน มีเป้าหมายบางประการในการร่วมกันสร้างอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มขึ้นมา ซึ่งเปลี่ยนผ่านมาสู่วัฒนธรรมสมัยนิยมจะพบว่า “เพจน้อง” ในฐานะวัฒนธรรมสมัยนิยมมีความสอดคล้องกับค่านิยมของดิทท์เมอร์มากกว่าเพราะ “เพจน้อง” ได้ถือกำเนิดจากการเป็นวัฒนธรรมย่อยในหมู่สมาชิกที่มีจำนวนจำกัด เปลี่ยนผ่านมาสู่การเป็นวัฒนธรรมสมัยนิยมที่แพร่หลายเข้าสู่พื้นที่ทางวัฒนธรรมหลัก โดยมุ่งเน้นที่จะท้าทายและสั่นคลอนวัฒนธรรมหลักของสังคมไทยที่ถูกควบคุม ครอบครอง และครอบงำโดยชนชั้นนำมาโดยตลอด

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของอัตลักษณ์รวมกลุ่มของ “เพจน้อง” องค์ประกอบแรกของอัตลักษณ์รวมกลุ่มของสมาชิก “เพจน้อง” ก็คือ “ศาสนาน้อง” การสถาปนา “ศาสนาน้อง” ในฐานะจักรวาลวิทยาและเรื่องราวกึ่งล้อเลียนของการเป็น “น้อง” วางอยู่บนการทำทลายความเชื่อของสังคมไทยที่มีต่อพระพุทธศาสนา สมาคม และลัทธิต่างๆ ในสังคมไทยร่วมสมัย โดยแสดงออกผ่านการล้อเลียนในรูปแบบต่างๆ อาทิ การรวบรวมผู้นำทางความเชื่อในสมาคมและลัทธิต่างๆ มาเป็นตัวละครที่สำคัญใน “ศาสนาน้อง” อาทิ “ลัทธิโยเร” “หลวงพ่อบุณขโย” (เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย) “อาจารย์อุบล บ้านสวน

พีระมิด” “แม่ชีทศพร สแกนกรรม” “กวนอิม ล้านล้านภาค” (ที่รู้จักกันในหมู่สมาชิกของเพนนี้ด้วยชื่อที่ล้อเลียนว่า “แม่ชีหลี่เกี้ยวหวด”) ฯลฯ ผสมปนเปไปกับตัวละครอื่นๆ ที่ปรากฏในคลิปวิดีโอหรืออินเทอร์เน็ตมีมต่างๆ อาทิ “ชีปู” (บุคคลโดกัตามที่มีหน้าตาคล้ายคลึงกับยี่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี) “ชีแขก” (ลักษณ์ ปันวิชัย นักเขียนเจ้าของนามปากกา “คำ ผกา”) “จิ้นยา” (พนักงานบริการสาวประเภทสองที่มีชื่อเสียงจากการแต่งกายเปิดเผย น้ำเสียงแหลมสูง และสีผิวเข้ม) “ดีกะละตำ” (เด็กผู้ชายชาวตะวันออกกลางสวมชุดสีน้ำตาล ซึ่งปรากฏในคลิปวิดีโอขณะเต้นรำในบทเพลงที่มีเนื้อร้องคล้ายกับชื่อดังกล่าวที่ “เพนน้องง” ขนานนาม) “ซูซู” (ชายหนุ่มผู้มีคางเรียวยาวและแสดงออกถึงความเป็นหญิงอันล้นพ้น (hyper-femininity) หรือเรียกในภาษาไม่เป็นทางการของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศว่า “ออกสาว” (effeminate) ปรากฏในรูปภาพมากมายในโลกออนไลน์ และถูกนำมาใช้ในการล้อเลียนและเหยียดหยามการแสดงออกทางเพศภาวะและอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ) ฯลฯ ซึ่งแอDMINเพจได้ใช้จินตนาการร้อยเรียงและเชื่อมโยงตัวละครต่างๆ เข้าด้วยกันจนเกิดเป็น “ศาสนาน้องง” ดังตัวอย่างที่นำเสนอในภาพ 1

ภาพ 1: จักรวาลแห่ง “ศาสนาน้องง” หนึ่งในภาพที่ใช้เป็นภาพปก (cover photo) ของเพจเผยแพร่ครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2560 (ที่มา: <http://bit.ly/2oAR72d>)

ใน “ศาสนาน้อง” การสถาปนาตัวละคร ในฐานะ “สาวก” ของ “ศาสนาน้อง” รวมทั้งเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจักรวาลของเพจ โดยอ้างอิงถึง “ดาวเนบิวลา” และ “กาแลคซีสีลูกบอล” (กาแล็กซีสีลูกบอล) ในฐานะดินแดนปลายทางที่จะได้พบกัน “ทัน และชายาองค์เอลฟ์” (ทันและชายาองค์เอลฟ์) (ปรากฏในกรอบกลางของภาพ 1 เป็นตัวละครการ์ตูนผู้หญิงยืนอยู่บนกาแล็กซีโดยมีฉากหลังเป็นท้องฟ้า) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการนิพพานของบรรดา “น้องเจียน” กระบวนการสร้างความหมายและประพันธ์เรื่องราวทั้งหมดมักถูกริเริ่มและทำให้กลายเป็นที่นิยมในหมู่สมาชิกของเพจโดยแอดมินเพจ³ อาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะต่างๆ ที่เพจได้ทำขึ้นเพื่อเลียนแบบคุณลักษณะของศาสนาหรือลัทธิความเชื่อ มีเป้าหมายหลัก 3 ประการ ได้แก่ *ประการแรก* เพื่อล้อเลียนลัทธิความเชื่อในสังคมไทยร่วมสมัย *ประการที่สอง* เพื่อท้าทายความเชื่อและอุดมการณ์ของพุทธศาสนิกชนไทยที่ยึดมั่นในพุทธศาสนาของไทยในปัจจุบันเป็นมาตรฐานจริยธรรมและสุนทรียภาพว่าด้วยความเชื่อทางศาสนา และ*ประการที่สาม* เพื่อถอดรื้อความลึกลับของความเป็นสมัยใหม่ของสังคมไทยโดยมุ่งเน้นที่การทำความเข้าใจเรื่องพฤติกรรมของคนไทยในปัจจุบันต่อประเด็นความเชื่อและศาสนา

เป้าหมายหลักประการที่สองของ “ศาสนาน้อง” นำมาซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงจากทั้งสมาชิกของเพจ บุคคลภายนอก และเพจเพชฌัญญูอื่นๆ ถึงการโพสต์ข้อความล้อเลียนพระพุทธรูปซึ่งถูกโจมตีว่าไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เช่น การล้อเลียนพุทธประวัติ และการนำรูปพระประธานมาตัดต่อหรือเติมข้อความประกอบในภาพด้วยอารมณ์ขันซึ่งผิดแผกไปจากชนบ การล้อเลียนพุทธศาสนาของ “เพจน้อง” ในลักษณะดังกล่าวได้สร้างแรงกระเพื่อมทางสังคมในโลกออนไลน์ นำไปสู่การเปิดประเด็นถกเถียงอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม ความอดทนอดกลั้น และขอบเขตของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ฯลฯ ซึ่งปรากฏให้เห็นผ่านการนำเสนอของสื่อออนไลน์

³ แอดมินของ “เพจน้อง” เรียกตัวเองตามเซตที่อยู่อาศัยของตนว่า “น้องบางแค” และ “น้องลาดพร้าว”.

ทั้งที่มีแนวโน้มสนับสนุนแนวคิดเชิงอนุรักษนิยมและเสรีนิยม⁴ และการแสดงความคิดเห็นทางเว็บบอร์ดสาธารณะ เช่น เว็บบอร์ดพันทิป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2560 สมาชิกเว็บบอร์ดพันทิปได้ตั้งกระทู้ “กรณีที่เรา ‘น้อง’ มีการใช้คำเชิงล้อเลียน ความเชื่อ หรือ ศาสนา มีความผิดตามกฎหมายหรือไม่คะ” โดยมีเนื้อหาตอนหนึ่งว่า “ภายในเพจมักมีภาพและคอนเท้น(ต์)เชิงล้อเลียนศาสนา (ทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม) อยู่บ่อยครั้ง....การโพสต์(ต์)คอนเท้น(ต์)เชิง ‘กวนโอ้ย’ ประกอบภาพศาสนา หรือความเชื่อ ก็มีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการล้อเลียนจากผู้ที่มาคอมเม้น(ท์)เป็นสำคัญ.... ทั้งหมดนี้ก็อยากจะรู้ว่า ทางกฎหมาย (กฎหมาย) แล้วมันสามารถเอาผิดแอดมิน ผู้รับผิดชอบ อย่างไรได้บ้าง” ซึ่งมีผู้เข้ามาโพสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นในกระทู้ดังกล่าว ทั้งในทิศทางสนับสนุนและโต้แย้งกับเจ้าของกระทู้รวมกว่าหนึ่งร้อยความเห็นในช่วงเวลาเพียงสองวัน นับจากเริ่มตั้งกระทู้⁵ และน่าสนใจว่าข้อความคำตอบที่ได้รับเลือกจากเจ้าของกระทู้ ได้สะท้อนให้เห็นความซับซ้อนของการเลือกแสดงความเห็นเกี่ยวกับเพจดังกล่าว “เป็นคริสต์นะ ครับ ขออนุญาตพูดในฐานะที่นับถือศาสนาหนึ่งที่โดนเพจน้องงล้อเลียนเหมือนกัน สำหรับผม ศาสนาเกิดขึ้นมาและศักดิ์สิทธิ์ได้เมื่อศาสนาถูกผจญ ศาสนาต่างๆ เกิดขึ้นเพราะความ ขัดแย้ง ถ้าศาสนาไม่ถูกผจญ ศาสนาจะไม่แข็งแกร่งครับ....” จะเห็นว่าเจ้าของความเห็นแสดง ตัวในฐานะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการล้อเลียนของ “เพจน้องง” แต่ขณะเดียวกันก็พยายาม แสดงให้เห็นว่าตนสามารถทำความเข้าใจเจตนาของการล้อเลียนศาสนาไปพร้อมๆ กันด้วย โดยมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งท้าทาย (“ศาสนาถูกผจญ”) เพื่อทำให้ศาสนาได้พิสูจน์ หลักการของตนเอง

ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของพุทธศาสนิกชนไทยที่ยึดมั่นพุทธศาสนาในฐานะมาตรฐานวัดทางจริยธรรมและสุนทรียภาพ ทั้งนี้ “ศาสนาน้องง”

⁴ ดูตัวอย่างการวิจารณ์เนื้อหาของ “เพจน้องง” โดยสำนักข่าวทีนิวส์ได้ที่ <http://www.tnews.co.th/contents/bg/306213> และการสัมภาษณ์บุคคลที่มีทัศนคติสนับสนุนการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของ “เพจน้องง” โดยเว็บไซต์ประชาไท ที่ <https://prachatai.com/journal/2017/01/69629>.

⁵ ดูเนื้อหาทั้งหมดของกระทู้ดังกล่าวได้ที่ลิงค์ <https://pantip.com/topic/36038423>.

กำลังท้าทายกระบวนการสร้างมาตรฐานและความเป็นปกติแก่ความเชื่อทางศาสนาในสังคมไทย ผ่านการล้อเลียนทั้งสมาคมและลัทธิต่างๆ ที่ถูกกีดกันจากศูนย์กลางทางวัฒนธรรมว่าด้วยความเชื่อทางศาสนา ควบคู่ไปกับการล้อเลียนพุทธศาสนา (รวมทั้งศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม) ในลักษณะเดียวกัน อันสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติต่อความเชื่อทั้งสองกลุ่ม (พุทธศาสนากับสมาคมและลัทธิความเชื่อต่างๆ) อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้กฎเกณฑ์การล้อเลียนโดยไม่ให้ความสำคัญกับความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมและความถูกต้องทางการเมือง ท้ายที่สุด ทั้งเป้าหมายหลักประการแรกและเป้าหมายหลักประการที่สอง มีส่วนสำคัญในการตอกย้ำให้เห็นถึงความลึกลับของความเป็นสมัยใหม่ของสังคมไทยที่ไม่ได้เป็นวิทยาศาสตร์โดยสมบูรณ์หากแต่ยังคงผูกโยงกับลัทธิความเชื่อและศาสนาอย่างแน่นแฟ้น ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหลักประการที่สามของ “ศาสนาน้อง” นั่นเอง

“พาสาทิพย์” กับการท้าทายขนบของภาษาไทย

นอกเหนือจาก “ศาสนาน้อง” แล้ว “เพจน้อง” ยังท้าทายขนบทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยว่าด้วยการเขียนและการสะกดคำตามมาตรฐานหลักภาษาไทยของราชบัณฑิตยสถาน ผ่านสิ่งที่เรียกว่า “พาสาทิพย์” ซึ่งได้รับการพัฒนาต่อยอดจากความคิดเรื่องการท้าทายขนบการเขียนและสะกดคำในภาษาไทยจากปรากฏการณ์ที่มีชื่อว่า “ภีษัณสกี้อย” (ภาษาสกี้อย)

“สกี้อย” เป็นคำที่เพิ่งปรากฏในช่วงทศวรรษ 2550 ใช้นิยามกลุ่มวัยรุ่นส่วนน้อยในสังคมในลักษณะของการสร้างภาพเหมารวม เช่น คำนิยามของราชบัณฑิตยสถานว่าสกี้อย หมายถึง “วัยรุ่นผู้หญิงที่ชื่นชอบมอเตอร์ไซด์ของเด็กแว่นในลักษณะกอดรัด มัكنุ่งกางเกงยีนส์ขาสั้นมากๆ” โดยที่ “เด็กแว่น” หมายถึง “วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซด์ให้มีเสียงดังแว่นๆ” (ราชบัณฑิตยสถาน 2553, 70) ในทางภาษาศาสตร์ งานศึกษาของ ขวิตรา ตันติมาลา (2556) ได้พยายามทำความเข้าใจวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มที่เชื่อมโยงกับคำว่า “สกี้อย” โดยเสนอว่าการเจตนาเขียนและสะกดคำในภาษาไทยอย่างผิดๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เพจเฟซบุ๊กที่ใช้ชื่อว่า “ชมค์ลัมนัฏฒสกี้อย” (สมาคมนิยมสกี้อย) ถือเป็นการต่อต้านทางวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง การเลือกใช้ตัวอักษรที่ไม่ค่อยปรากฏในการใช้สะกดคำภาษาไทย

ในปัจจุบัน อาทิ ข ท ฒ ศ ษ ญ ฎ ฏ ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นตัวอักษรที่เกิดจากการเจตนา กดปุ่มยกแป้นพิมพ์ (caps lock) ถือเป็นวัฒนธรรมย่อยที่ส่งผ่านกันภายในกลุ่มเฉพาะ โดยมีได้มีลักษณะเป็นภาษาวิบัติหรือมีวัตถุประสงค์มุ่งทำลายสาร์ตตะของภาษาไทย เพราะอักขรวิธีของภาษาดังกล่าวเป็นเพียงการดัดแปลงการสะกดคำในทางปฏิบัติของภาษาสนทนา (chat) ที่ใช้ในการสื่อสารบนโลกออนไลน์ โดยมีแบบแผนการสะกดคำที่แน่นอนตายตัว และไม่มี ความหยาบคายแต่อย่างใด (ชวิตรา ตันติมาลา 2556, 128)

“พาสาทิพย์” สะท้อนลักษณะที่แตกต่างจากภาษาสก็อยโดยเฉพาะอักขรวิธีที่ไร้แบบแผน แต่ขณะเดียวกันก็ได้รับความนิยมแพร่หลายนอกเหนือไปจากพื้นที่ภายในเพจของตน ทั้งนี้ แม้ว่า “พาสาทิพย์” อาจเกิดจากการสะกดคำผิดโดยไม่เจตนา หากแต่ใน เวลาต่อๆ มา “พาสาทิพย์” ได้กำหนดให้ความไม่เจตนากลายเป็นเจตนาแบบหนึ่ง ความรู้รูปแบบตายตัวกลายเป็นรูปแบบที่ตายตัวแบบหนึ่ง ดังที่แอดมินเพจทั้งสองได้ให้สัมภาษณ์กับนิตยสารออนไลน์ฉบับหนึ่งว่า “(“พาสาทิพย์”) คือ ภาษาที่ใช้กันในเพจน้อง ซึ่งคนนอกก็จะเข้าใจได้เหมือนกัน อยู่ที่ว่าเขามีทักษะในการพิมพ์ การใช้มือถือ การใช้แป้นพิมพ์ QWERTY⁶ ซึ่งสายแชทก็จะรู้กัน (ว่ามันเกิดจากการที่มี) นิ้วใหญ่แล้วพิมพ์ผิด หรือว่าไปโดนแป้นอื่น ฉะนั้นจะอ่านว่าอะไรก็เรื่องของเรา แล้วแต่เสียงแว่วในหูของเราบอกว่าให้อ่านว่าอะไร” (Prism Digital Magazine 2560)

คุณลักษณะอีกประการหนึ่งที่ทำให้ “พาสาทิพย์” แตกต่างไปจากภาษาสก็อย คือการประดิษฐ์คำศัพท์ในเพจดังกล่าว อาทิ “อินหลอ (ขนมจีน)”⁷ “แล้วัยครัยแคร้”⁸ “น่าววาร”⁹

⁶ ชื่อของหนึ่งในมาตรฐานแป้นพิมพ์ (keyboard) สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีตัวอักษร Q W E R T และ Y อยู่ด้านบนซ้ายของฝั่งแป้นพิมพ์.

⁷ คำศัพท์นี้มีที่มาจากมิวสิกวิดีโอเพลง “ทำไม่ได้ (I Can't)” ขับร้องและนำเสนอแสดงโดยนักร้องที่มีชื่อเล่นว่า “ขนมจีน” (จึงเป็นที่มาของการใช้คำว่า “ขนมจีน” แทนคำดังกล่าวหรือใช้ควบคู่กันในบางโอกาส) คำศัพท์นี้มีกใช้อย่างแพร่หลายภายใน “เพจน้อง” เพื่อยับยั้งแนวโน้มที่ผู้พูดจะถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือโจมตีในบทสนทนา อีกทั้งยังเป็นการล้อเลียนความจริงจังของคู่สนทนาด้วย.

⁸ คำศัพท์นี้มักใช้เพื่อแสดงท่าทีเพิกเฉยต่อข้อวิพากษ์วิจารณ์หรือเป็นการปฏิเสธข้อโต้แย้งในบทสนทนา.

⁹ คำศัพท์นี้เป็นผลจากการใช้ “พาสาทิพย์” หรือการสะกดคำผิดโดยไม่เจตนา ซึ่งมีที่มาจากคำว่า “น่าสงสาร”.

“คป/ต.”¹⁰ ฯลฯ ซึ่งโดยส่วนมากมักเกิดขึ้นจากแอดมินเพจที่นำคำศัพท์จากข้อความในโฆษณา รายการโทรทัศน์ ละคร ภาพยนตร์ ตามสื่อต่างๆ มาดัดแปลงด้วยการสะกดคำตามแบบฉบับ “พาสาทิพย์” หรือคงไว้ซึ่งการสะกดคำรูปแบบเดิมแต่เพิ่มเติมบริบทแวดล้อมให้แก่คำดังกล่าว เกิดเป็นข้อความบรรยายภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดความตลกขบขัน คำศัพท์เหล่านี้จะเริ่มแพร่หลายผ่านการที่สมาชิกเพจเข้ามาแสดงความเห็นโต้ตอบโต้ข้อความและภาพประกอบนั้นๆ ก่อนที่ศัพท์บางคำจะได้ขยายความนิยมไปสู่บุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ภายในเพจ และนำไปสู่การแพร่หลายของคำศัพท์เหล่านั้นภายนอกพื้นที่ “เพจน้องง”

การใช้ “พาสาทิพย์” สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและเพศวิถี เพราะภาษาถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยก่อร่างสร้างมโนทัศน์และกระบวนทัศน์ต่างๆ และถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มนุษย์ให้ความหมายต่อสิ่งที่ทำและสิ่งที่เป็น จนเกิดเป็นการตระหนักรู้ในรูปแบบแผนของพฤติกรรมอันนำมาซึ่งการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของตนเองขึ้นมา การใช้ภาษาจึงถือว่าเป็น “ฉากหนึ่งของอัตลักษณ์” (act of identity) และนำไปสู่การก่อร่างสร้างความคิดและความเข้าใจว่าสิ่งใดเป็นไปได้ สิ่งใดเป็นปกติ และสิ่งใดน่าปรารถนา เมื่อพูดถึงเรื่องเพศและเพศวิถี (Cameron and Kulick 2003, 11-12)

นอกจากนี้ “พาสาทิพย์” ยังสะท้อนให้เห็นถึงมิติทางเพศภาวะและเพศวิถีที่ดำรงอยู่ในการเมืองเรื่องมาตรฐานในการเขียนและการสะกดคำใน 2 ลักษณะ ได้แก่ *ประการแรก* ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทฤษฎีเคียร์มุง์ท้าทายการสถาปนาชุดความสัมพันธ์เชิงวาทกรรมคู่ตรงข้ามระหว่างความเป็นธรรมชาติ-ความไม่เป็นธรรมชาติ ความปกติ-ความผิดปกติ และความเหมาะสม-ความไม่เหมาะสม ในขณะที่ “พาสาทิพย์” กำลังท้าทายขนบการเขียนและสะกดคำในภาษาไทยเพื่อถอดรื้อความศักดิ์สิทธิ์และความเป็นเหตุเป็นผลของการเขียนทางวิชาการ (กล่าวคือ ถูกผลิตและผลิตซ้ำได้อย่างเป็นระบบ) ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่มักผูกโยงไว้กับความเป็นชายอันเป็นมาตรฐานและเป็นภาพตัวแทนแห่งความเป็นเหตุเป็นผล รวมทั้งถอดรื้อกระบวนการสร้างมาตรฐานและความปกติแก่การสะกดคำในภาษาเขียนทางวิชาการ

¹⁰ คำศัพท์นี้มีที่มาจากคำว่า “ควรไปตาย” ซึ่งใช้เป็นคำมั่วสวาท และถือเป็นคำศัพท์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคำหนึ่งของทั้งสมาชิกของเพจดังกล่าวและบุคคลภายนอก.

ฉะนั้น “พาสาทิพย์” จึงถือได้ว่าเป็นปฏิบัติการควีร์เฉกเช่นเดียวกันกับปรากฏการณ์ “ศาสนาน้อง” ด้วย

ประการที่สอง ผู้เขียนเห็นว่า “พาสาทิพย์” มีลักษณะเป็นภาษาควีร์ (queer language) มากกว่าจะเป็นภาษาเกย์ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเฉพาะกลุ่มเพื่อสร้างอัตลักษณ์รวมกลุ่มผ่านรูปแบบการสื่อสารที่เฉพาะและกีดกันคนนอกออกจากระบบแห่งความหมาย (Westwood 1952; Read 1980 อ้างถึงใน Cameron and Kulick 2003, 79) แม้ว่า “พาสาทิพย์” จะมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเพศวิถีของรักร่วมเพศ จึงอาจทำให้มีแนวโน้มที่ “พาสาทิพย์” จะถูกนับและพิจารณาว่าเป็นภาษาเกย์ด้วย แต่ผู้เขียนมองว่า “พาสาทิพย์” มิได้เป็นภาษาเกย์ที่จำกัดระบอบของการสื่อสาร อันได้แก่ ขอบเขตการใช้งาน ประเภทของผู้ใช้งาน และเนื้อหาสาระ ไว้เพียงแค่เกย์และกะเทยเท่านั้น หากแต่ “พาสาทิพย์” มีความเลื่อนไหลออกนอกพื้นที่ทางวัฒนธรรมของเกย์และกะเทย ซึ่งถือเป็นกลุ่มหลักของพื้นที่ชุมชนทางวัฒนธรรมดังกล่าว ทำให้ผู้มีอัตลักษณ์และรสนิยมทางเพศแบบรักต่างเพศทั้งชายและหญิง ทั้งที่สื่อสารภายในเพจและภายนอกเพจ สามารถเข้าถึง เข้าใจ และใช้ “พาสาทิพย์” ได้อย่างสร้างสรรค์ โดยวางอยู่บนหลักการการสื่อสารด้วยความคลุมเครือ ไม่เรียกร้องให้ผู้ใช้งานต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์บางคำหรือข้อความบางข้อความทั้งหมดโดยสมบูรณ์

“ผัวเพจ”: เมื่อผู้ชายกลายเป็นวัตถุทางเพศ?

สมาชิกโดยส่วนใหญ่ของ “เพจน้อง” ที่มีความตื่นตัวและมีปฏิสัมพันธ์กับแอดมินเพจมักเป็นผู้ที่มีความคุ้นชินกับวัฒนธรรมในชุมชนของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะเกย์และกะเทยซึ่งเป็นกลุ่มหลักที่ทำหน้าที่ผลิตซ้ำพฤติกรรมทางสังคม อาทิ ภาษาเฉพาะ การแต่งกาย ประเด็นทางสังคมการเมือง และคุณค่าที่มีความหมายผูกโยงกับรสนิยม ความสนใจ และความปรารถนาของคนกลุ่มหลักกลุ่มดังกล่าว จนเกิดเป็นแบบแผนทางวัฒนธรรม

สำหรับสมาชิก “เพจน้อง” คำว่า “ผัวเพจ” หมายถึง กลุ่มสมาชิกเพศชายของเพจซึ่งถือเป็น “สามี” ของสมาชิกเพจทั้งหมด คำว่า “สามี” ในที่นี้ สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมทางสังคมของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกย์และกะเทยในสังคมไทยใน

ปัจจุบัน ซึ่งใช้ความเป็นหญิงในการแสดงออกผ่านภาษาโดยการเรียกขานผู้ชายที่ตนสนใจ และปรารถนาว่า “สามี” หรือ “ผัว” เพื่อลดระยะห่างระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลดังกล่าวและเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของและสิทธิอำนาจของตนเหนือบุคคลดังกล่าว

ทั้งนี้ การทำความเข้าใจปรากฏการณ์ “ผัวเพจ” จำเป็นต้องศึกษาผ่านองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการของปรากฏการณ์ดังกล่าว *ประการแรก* คือการพิจารณา “ผัวเพจ” ในฐานะที่เป็นสถานะเฉพาะสำหรับสมาชิกเพศชายหน้าตาดีและ/หรือหุ่นดีภายในเพจเท่านั้น และ*ประการที่สอง* คำว่า “น้องเจียน” ที่ใช้เรียกสมาชิกของเพจที่ไม่ใช่ “ผัวเพจ” ซึ่งในแง่หนึ่งเป็นการประสมคำระหว่างคำว่า “น้อง” กับคำเสริมท้าย “-ian” ในภาษาอังกฤษ ที่แสดงความหมายว่าเป็น “บุคคลของ/แห่ง...” แต่ในขณะเดียวกัน เสียงพยางค์ท้ายของคำดังกล่าวก็พ้องกับคำหยาบที่มีความหมายสื่อถึงความปรารถนาทางเพศ คำว่า “น้องเจียน” จึงสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทำให้ผู้ชายกลายเป็นวัตถุทางเพศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของปรากฏการณ์สำคัญของ “เพจน้องง” เพราะคำดังกล่าวได้ทำให้การเกี่ยวพาราสี การล้อเลียน หรือการหยอกล้อ ที่วางอยู่บนความปรารถนาทางเพศและวัฒนธรรมของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศกลายเป็นศูนย์กลางของปฏิสัมพันธ์ระหว่าง “ผัวเพจ” กับ “น้องเจียน” ในพื้นที่ “เพจน้องง”

ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง “ผัวเพจ” และ “น้องเจียน” ในปรากฏการณ์ “ผัวเพจ” สามารถสะท้อนให้เห็นถึง การแปรผู้ชายที่แสดงออกถึงความเป็นชายให้กลายเป็นวัตถุแห่งการจ้องมองแบบควีร์ (queer gaze) อย่างเปิดเผย ควบคู่ไปกับกระบวนการทำให้ความปรารถนาทางเพศของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเกย์และกะเทย กลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำทนายโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมใน “เพจน้องง” ดังที่ ทิม เรย์ (Tim Wray) เสนอว่าการจ้องมองแบบควีร์สั่นคลอนการจ้องมองซึ่งวางอยู่บนพื้นฐานของการอนุมานว่าเพศชายคือผู้จ้องมองในขณะที่เพศหญิงมักเป็นผู้ถูกจ้องมองหรือเป็นวัตถุแห่งการจ้องมอง (Wray 2003) อันเป็นกระบวนการที่เพศชายใช้จำแนกและแสวงหาความเป็นอื่นของผู้หญิงในฐานะ “ส่วนเสริม” (supplément) ของเพศชาย (Derrida 1976, 144-145) การจ้องมองแบบควีร์ซึ่งเป็นการ “ให้คุณค่ากับภาพปรากฏ การแสดง และภาพลวงตาเหนือแก่นสาร ถาวรภาพ และระเบียบ” นอกจากจะทำให้

เพศชายเป็นทั้งผู้จ้างมองและผู้ถูกจ้างมองแล้ว ยังนำไปสู่การตั้งคำถามกับลักษณะที่ผู้จ้างมองและผู้ถูกจ้างมองวางตนเองในระบอบดังกล่าวไปพร้อมๆ กัน (Wray 2003, 70)

นอกจากนี้ การจ้างมองแบบควีร์ใน “เพนน้องง” ยังสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ของ “น้องเจียน” ที่มีต่อปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “เรือนร่างควีร์” (queer body) อีกด้วย ในขณะที่ ดีน ไคลีย์ (Dean Kiley) เสนอว่าเกย์มัก “ประกอบสร้างตนเองอย่างรู้ตัว จากนั้นก็สร้างระยะห่างระหว่างตนเองกับภาพลักษณ์เรือนร่างเพศภาวะ เกย์มักใช้กลวิธีในการล้อเลียนและเลียนแบบในการทำให้สามารถกลายเป็นสิ่งนั้นได้ผ่านความไม่สอดคล้อง (ซึ่งหมายถึง ผู้ชายแมนๆ กลายเป็นคนรักร่วมเพศ) หรือ พฤติกรรมที่เกินขอบเขต (ซึ่งหมายถึง ความเป็นชายอันล้นพ้นและเครื่องหมายที่สะท้อนถึงความเป็นชายนี้) ในการวิพากษ์วิจารณ์หรือถากถาง ‘ความเป็นชายอันเป็นปกติและอยู่ในมาตรฐาน’...” (Kiley 1998, 334 อ้างถึงใน Wood 2004, 51)

ในทางตรงกันข้าม “น้องเจียน” กลับแสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์ในด้านที่สวนทางกันกับคำอธิบายของไคลีย์โดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ในขณะที่ “ผัวเพจ” สามารถแสดงออกถึงความเป็นชายอันเป็นปกติและอยู่ในมาตรฐานหรือความเป็นชายอันล้นพ้นผ่านข้อความที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาทางเพศ รสนิยมทางเพศ และผ่านภาพประกอบโปรไฟล์ (profile picture) ที่แสดงให้เห็นถึงเรือนร่างอันกำยำและหน้าตาที่ดีตรงตามมาตรฐานเชิงสุนทรียภาพของสังคมไทย “น้องเจียน” กลับนำเสนอการให้ความหมายต่อเรือนร่างควีร์ที่ลึกลับ โดยขบเน้นความเป็นหญิงอันล้นพ้นผ่านข้อความที่สนทนาโต้ตอบกับ “ผัวเพจ” แต่ในขณะเดียวกัน ก็แสดงข้อความเหยียดเพศต่อผู้มีความเป็นหญิงอันล้นพ้นไปด้วยในตัว อาจกล่าวได้ว่า “น้องเจียน” กำลังทำให้เพศชายและ/หรือเกย์ผู้มีความเป็นชายตามมาตรฐานหรือความเป็นชายอันล้นพ้นกลายเป็นวัตถุทางเพศ และกำลังทำให้เพศชายและ/หรือเกย์ผู้มีความเป็นหญิงอันล้นพ้นกลายเป็นวัตถุแห่งการเหยียดหยามและถากถาง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาปรากฏการณ์ “ผัวเพจ” โดยเน้นไปที่บทบาทและพฤติกรรมทางสังคมของ “น้องเจียน” โดยจำแนกออกจากกลุ่มสมาชิกย่อยที่เรียกว่า “ผัวเพจ” จะพบว่าแท้จริงแล้ว คุณลักษณะที่สำคัญที่ทำให้ “น้องเจียน” เป็นชุมชนแห่งวัฒนธรรมควีร์ (queer culture) นั้น ประกอบด้วยความคลุมเครือ (ambiguity) ความไม่มี

เอกภาพ (disunity) และความไม่ต่อเนื่อง (discontinuity) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของแนวคิดหลังโครงสร้างนิยม (ดู สุภางค์ จันทวานิช 2552; Grbich 2004) และทฤษฎีเครือข่าย (ดู Butler 1993; Spargo 1999; Eng et al. 2005) กล่าวคือ เพจดังกล่าวสร้างความคลุมเครือของเสียงที่หลากหลาย ทิศทางของอำนาจที่ใช้ในการกำหนดความหมายของสิ่งต่างๆ ภายในเพจเลื่อนไหลไปมาโดยไม่จำเป็นต้องผูกขาดไว้โดยแอดมินเพจสมาชิกของเพจเสมอไป การตีความความหมายและเจตนาต่างๆ ปรากฏจากการตั้งข้อถกแถลงร่วมกันหรือการนิยามความหมายหรือเจตนาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม การสื่อสารความหมายและเจตนาต่างๆ จึงวางอยู่บนความไม่แน่ชัด ด้วยเหตุนี้ จึงยากที่จะยืนยันได้ว่าปรากฏการณ์ “ผ้าเพจ” แท้ที่จริงแล้วมีเป้าหมายหลักในการปฏิเสธวัฒนธรรมเหยียดเพศและอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ในรูปของการล้อเลียน หรือแท้ที่จริงแล้วเป็นเพียงการดำรงรักษาวรรณวัฒนธรรมเหยียดเพศและเชิดชูอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่

นอกจากนี้ เจตนาของแอดมินเพจในการขบขันปรากฏการณ์ดังกล่าวในรูปของโพสต์ที่มีข้อความล้อเลียนและเหยียดหยามผู้ที่มีการแสดงออกทางเพศภาวะและมีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะที่แสดงถึงความเป็นหญิงอันล้นพ้น ซึ่งมักเรียกกันว่า “รั้วออกสาว” อันหมายถึง “เกย์รั้ว” (หรือเกย์ที่แสดงบทบาทเป็นฝ่ายรับตามแบบแผนความสัมพันธ์ทางเพศ) ที่แสดงออกถึงความเป็นหญิงอันล้นพบนั้นยากที่จะยืนยันได้ว่าเป็นไปเพื่อตอบสนองเป้าหมายในแง่ใด เช่น ข้อความที่โพสต์เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2560 ว่า “เกิดเป็นรั้ว ตายไปก็ตกรนท อยู่ไปก็ไม่รอดพ้นวัดสงสาร (วัดสงสาร) โดนประหารชีวิต ไม่มีทางเป็นได้เอาคืนมาแล้ว สมน้ำหน้า เคมเปน (เคมเปญ) #เป็นรั้วเท่ากับประหาร” นอกจากนี้ ข้อความแสดงความเห็นทั้งของแอดมินเพจและสมาชิกเพจต่อโพสต์เช่นในตัวอย่างข้างต้น ยังสะท้อนให้เห็นความไม่มีเอกภาพและไม่ต่อเนื่องของการสื่อสารใน “เพจน้อง” ทั้งในแง่ความเสี่ยงและประเด็นของข้อความแสดงความเห็นที่ยากจะบอกได้ว่าเชื่อมโยงกับเจตนาของโพสต์นั้นๆ หรือไม่

ในท้ายที่สุดแล้ว การแสดงเจตนา การมีเป้าหมาย และการสื่อความหมายของแอดมินเพจและสมาชิกของเพจต่างก็ปรากฏจากกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานร่วมกัน เป็นการสื่อสารที่วางอยู่บนความคลุมเครือ ขาดความต่อเนื่องและไม่มีเอกภาพ เจตนาในการแสดงความเห็นของแอดมินและสมาชิกของเพจจึงสามารถเปลี่ยนแปลงไปมาได้ ขึ้นอยู่กับทักษะการเชื่อมโยง

และการไม่เชื่อมโยง ซึ่งในที่นี้หมายถึงการต่อยอดบทสนทนาภายใต้กรอบความหมายและเจตนาชุดเดิมด้วยความเป็นไปได้ของความหมายและเจตนาที่แตกต่างออกไป

สรุป

ทฤษฎีควีร์ได้เปิดเผยให้เห็นถึงการท้าทายวัฒนธรรมหลักของสังคมไทยผ่านปฏิสัมพันธ์ที่องค์ประกอบหลักทั้ง 3 ประการของอัตลักษณ์รวมกลุ่มของ “เพจน้องง” มีต่อสังคมไทย ทั้งนี้ ทฤษฎีควีร์สะท้อนให้เห็นได้ว่า “เพจน้องง” กำลังพยายามสลายข้อแบ่งพรมแดนแห่งความรู้และสิ่งที่ไม่ถูกนับว่าเป็นความรู้และเป็นเหตุเป็นผล โดยการนำเสนอว่า แท้ที่จริงแล้วเราสามารถสร้างความรู้อย่างเป็นระบบจากสิ่งที่ไม่ถูกนับว่าเป็นความรู้ได้ อีกทั้ง “เพจน้องง” ยังถือเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สำคัญในการแสดงให้เห็นว่า “เพจน้องง” กำลังเชื่อมโยงความรู้และสิ่งที่ไม่นับว่าเป็นความรู้เข้าด้วยกันด้วยความคลุมเครือ ดังข้อความหนึ่งที่แอดมินได้โพสต์เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2560 ความว่า “สงสัยมานานแล้ว ขอพินหนอย ทำไม กะเทย เกย์ ถึง รู้สึกว่า การเเมนคำว่า อีตุ๊ด ขูดทอง ทลายผักทองบด เสียวตุ๊ด ถึงการเป็นน้องเจียน มันลดทอนความเป็นมนุษย์ยังเิงหรอ ตรงข้าม เวลาเราเรียก หญิงว่า อีชะนี ทำไมเราเรียกได้ อันนี้ ก็สงสัยเหมือนกัน ถ้าคำว่า อีตุ๊ด ไม่ได้ ดังนั้น อีชะนี มันแรงลบกว่า ปะ งงไปหมด ด้านล่างยังเร้นชื่ออยู่เลย อยู่ดี สวมแว่น นักวิชาการเฉย อ้อ สับสนทางเพศ” ทั้งนี้ ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า “เพจน้องง” กำลังทั้งเลียนแบบและประกอบสร้างกระบวนการผลิตความรู้ขึ้นมาใหม่ซึ่งแตกต่างไปจากชนบทการผลิตความรู้แบบดั้งเดิมที่มีความเป็นเหตุเป็นผลและความต่อเนื่องทั้งในแง่อักขรวิธี คลังศัพท์ และเนื้อหา

ด้วยเหตุนี้ “เพจน้องง” จึงสะท้อนให้เห็นถึงความลักลั่นระหว่างความรู้กับสิ่งที่ไม่ถูกนับว่าเป็นความรู้ และความลักลั่นระหว่างเรื่องไร้สาระกับเรื่องมีสาระ ภายใต้กรอบอุดมการณ์แบบหลังโครงสร้างนิยมอันประกอบไปด้วย ความคลุมเครือ ความไม่มีเอกภาพ และความไม่ต่อเนื่อง เพราะฉะนั้น องค์ประกอบหลักของ “เพจน้องง” อันได้แก่ การสถาปนา “ศาสนาน้องง” การใช้ “พาสาทิพย์” และปรากฏการณ์ “ผัวเพจ” จึงไม่ใช่แค่เรื่องไร้สาระที่ไม่คู่ควรกับการให้ความสนใจศึกษาทำความเข้าใจในทางวิชาการอีกต่อไป

รายการอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

- ชวิตรา ตันติมาลา. 2556. “‘ก๊อซก๊อปปี้’ (ภาษาสก๊อปปี้): วัฒนธรรมอุปถัมภ์การณ.” *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* 14(28): 122-131.
- ดิฉนวนพจ สันสมบุรณทอง. (2557). “การเมืองเรื่องคน (ที่ถูกทำให้) ไม่ธรรมดา: มองความเป็นหญิงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ผ่านกรอบเควีย์ร.” *วารสารสังคมศาสตร์* 44(2): 71-90.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2553. *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- วิสุทธิ เหล็กสมบุรณ. 2546. “การเขียนงานทางมานุษยวิทยาการศึกษา ‘ความเป็นจริงทางสังคม’: มุมมองจากสตรีนิยม.” ใน *ทะลุมุมมองของทฤษฎี*, บรรณาธิการโดย อานันท์ กาญจนพันธุ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- สุภางค์ จันทวานิช. 2552. *ทฤษฎีสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เฟื่องฟูสกุล. 2546. *อัตลักษณ์: การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

เอกสารภาษาอังกฤษ

- Adorno, Theodor W. and Max Horkheimer. 1979. *Dialectic of Enlightenment*. London: Verso.
- Butler, Judith. 1993. “Critically Queer.” *GLQ: A journal of lesbian and gay studies* 1(1): 17-32.
- Cameron, Deborah and Don Kulick. 2003. *Language and Sexuality*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dittmer, Jason. 2010. *Popular Culture, Geopolitics, and Identity*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.

- Eng, David L., Judith Halberstam, and José Esteban Muñoz. 2005. “Introduction: What’s queer about queer studies now?” *Social Text* 84-85/23(3-4): 1-17.
- Fuss, Diana. 1990. *Essentially Speaking: Feminism, nature and difference*. London: Routledge.
- Grbich, Carol. 2004. *New Approaches in Social Research*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.
- Hall, Stuart. 1996. “Introduction: Who needs ‘identity’?” In *Questions of Cultural Identity*, edited by Stuart Hall and Paul du Gay. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage.
- Kiley, Dean. 1998. “Queer Crash Test Dummies: Theory, aging, and embodied problematics.” In *Looking Queer: Body image and identity in lesbian, bisexual, gay and transgender communities*, edited by Dawn Atkins. New York: The Haworth Press, Inc.
- Read, Kenneth. 1980. *Other Voices: The style of a male homosexual tavern*. Novato, California: Chandler and Sharp Publishers, Inc.
- Seidman, Steven. 1993. “Identity and Politics in a ‘Postmodern’ Gay Culture: Some historical and conceptual notes.” In *Fear of a Queer Planet: Queer politics and social theory*, edited by Michael Warner. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Sinsomboonthong, Tinnaphop. 2017. “Politics of ‘Page-Nongng’, Politics of Nonsense: De-formalisation, subaltern space, collective identity.” Paper presented at the 13th International Conference on Thai Studies, Chiang Mai, July 15-18, 2017.
- Spargo, Tamsin. 1999. *Foucault and Queer Theory (Postmodern Encounters)*. Cambridge: Icon Books.
- Spracklen, Karl. 2015. *Digital Leisure, the Internet and Popular Culture: Communities and identities in a digital age*. New York: Palgrave Mcmillan.
- Westwood, Gordon. 1952. *Society and the Homosexual*. London: Victor Gollancz.

Wood, Mitchell J. 2004. "The Gay Male Gaze: Body image disturbance and gender oppression among gay men." *Journal of Gay & Lesbian Social Services* 17(2): 43-62.

Wray, Tim. 2003. "The Queer Gaze." *Thesis, Wissenschaftliche Zeitschrift der Bauhaus-Universität Weimar* (4): 68-72.

เอกสารออนไลน์

นฤพนธ์ ดั่งวงวิเศษ. 2558. "เคเวียร์กับการวิพากษ์มานุษยวิทยากระแสหลัก." *ฐานข้อมูล ศัพท์มานุษยวิทยา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร*, 15 มิถุนายน. <http://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/articles/1>. สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2560

Prism Digital Magazine. 2560. "Prism ดิจิตอล แมกกาซีน | ISSUE 15 : Transsex & The City 'พาสาทิพย์ - ภาษาน้อง'." *YouTube video*, 3:43. 28 กุมภาพันธ์. <https://youtu.be/JEHCtsZjt7g>. สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2560.